

Thema Dromen

Cursus vier, week negen

Josée Coenen en Ans Drubbel

d.d. oktober 2016

Wat en hoe Dromen MN-n module 6 Gevoelens HZS onderwerp 31 Dromen

Leerstof			materiaal	
pragmatiek	1 taalfuncties 2 gesprekconventies 3 tekst begrijpen 4 tekst vertellen	0 liedje 1 verbazing uiten, angst uiten, twijfel uiten, in de rede vallen 3 'joker' woorden 4a rollenspel 4b interactie in de kleine kring	0 VHEZ cd 2 les 19, TB blz. 102 1 VHEZ, PB 2, blz. 50-53,, cd 2, les 19, MN-n dag 5 zie onder 3 HZS oef. 11 zie onder 4a zie onder 4b zie onder	
woordenschat: inhoudswoord	themawoorden: 1 znw., 2 ww. 3 bijv. nw. 4 uitdrukkingen		1 HZS oef.1-5 BWB blz. 147 , VHEZ PB 2, blz.50-53 Prentenboek Max en de Maximonsters, WIP 2, 2 HZS oef. 6-9 , 16-18 zie onder PB 2 les 19, Praatplaat blz. 54-55 Prentenboek Max en de Maximonsters, WIP 2 3 HZS oef.22-23, DBK blz. 79-80 Prentenboek Max en de Maximonsters, WIP 2 4 Spreekwb zie onder	1 achtergrondkleuren gebruiken bij afbeeldingen (ZIS) het-woorden (-voorwerpen) 1 stickers van het-woorden bij HZS, BWB
woordenschat: functiewoord	1 lidwoord 2 voorz. van richting: <i>van, uit, naar, langs</i>		Prentenboek Max en de Maximonsters, WIP 2, 2 HZS oef. 18-21 DBK blz. 68-69, 74-75	1 vingers gebruiken (ZIS)
klankleer	1 klank-letter 2 woordaccent 3 zinsintonatie	1 2 3 mededelende zin, vraagzin, bevelzin	1 2 3 DBK blz. 97, Wbl. 4.1 zie onder	
vormleer	1 vervoeging ww.: <i>o.t.t., o.v.t, v.t.t.</i> 2 zelfstandig nw.: <i>meervoud</i> 3 bijv.n.w: <i>trappen van vergelijking</i>		1 HZS oef. 24-25, DBK blz. 33 e.v. , 36-37, 58-61 ZIS blz. 112 e.v.; Prentenboek Max en de Maximonsters, WIP 2 zie onder 2 Prentenboek Max en de Maximonsters, WIP 2, DBK blz. 13 e.v. ZIS blz. 68 e.v. 3 DBK blz. 80-81, HZS zie onder	
zinsbouw	1 zinnen maken 2 zinnen maken (praatplaat) 3 zinnen maken (kwartet) 4 zinnen maken		1 HZS oef. 12, ZIS, blz. 36 e.v. DBK 102 e.v. 2 PB2, Praatplaat 19 blz. 54-55, ZIS, blz. 36 e.v, DBK blz. 102 e.v. zie onder 3 DBK blz. 102 e.v. zie onder 4 Prentenboek Max en de Maximonsters, WIP 2	1,2,3 strookjes en /of kubussen (ZIS, DBK)

Wat en hoe Weekrooster Dromen

dag een	dag twee	dag drie	dag vier	dag vijf
liedje <i>Juf, ik heb over u gedroomd</i> woordenschat-inh.w. . znw. . ww. . bijv.nw. -functiewoorden . lidwoord . pers vnw.: pragmatiek . dialoog klankleer . zinsintonatie vormleer zinsbouw . zinnen maken (HZS)	liedje <i>Juf, ik heb over u gedroomd</i> woordenschat-inh.w. . znw. . ww. . bijv.nw. -functiewoorden . lidwoord pragmatiek . dialoog . tekst begrijpen klankleer . zinsintonatie vormleer . ww. verv.: <i>o.t.t., o.v.t., v.t.t</i> zinsbouw . zinnen maken (praatplaat)	liedje <i>Juf, ik heb over u gedroomd</i> woordenschat-inh.w. en fw.: Prentenboek Max en de Maximonsters les 1-2-3 woordenschat-inh.w. . znw. . ww. . bijv.nw. -functiewoorden . lidwoord pragmatiek . dialoog klankleer . zinsintonatie vormleer . ww. verv.: <i>o.t.t., o.v.t., v.t.t</i> . <i>trappen van vergelijking</i> zinsbouw . zinnen maken (kwartet)	liedje <i>Juf, ik heb over u gedroomd</i> woordenschat-inh.w. en fw.: Prentenboek Max en de Maximonsters les 4 woordenschat-inh.w. . znw. . ww. (positie) . bijv.nw. -functiewoorden . lidwoord . plaats-er, sprookjes-er . voorz. van richting: <i>van, uit, naar, langs</i> pragmatiek . rollenspel klankleer . zinsintonatie vormleer zinsbouw . zinnen maken (prentenboek)	liedje <i>Juf, ik heb over u gedroomd</i> woordenschat-inh.w. en fw.: Prentenboek Max en de Maximonsters les 5 woordenschat-inh.w. . znw. . ww. . bijv.nw. -functiewoorden . lidwoord -uitdrukkingen pragmatiek . interactie in de kleine kring klankleer . zinsintonatie vormleer . ww. verv.: <i>o.t.t., o.v.t.,</i> zinsbouw . zinnen maken (prentenboek)

Gebruikte verwijzingen¹

MN-n = *Mondeling Nederlands nieuw*

HZS = *Horen zien en schrijven*

PB 1, PB 2 = Praatboek 1 en Praatboek 2 van *Van horen en zeggen*² +**cd's**

TB = Tekstboek *Van horen en zeggen*, met tekst liedjes en dialogen

DBK = *De bovenkamer*, opzoekboek en strookjes

DBK- H = *De bovenkamer*, Handleiding, cd- Werkbl= Werkblad

BWB = *Beeldwoordenboek*

VHEZ = *Van horen en zeggen*

WIP = *Woorden in prenten*, deel 1 en deel 1 (+cd's)

ZIS = *Zien is snappen* (+cd)

ZMN = *Zeg maar na*, uitspraakcahier bij *Horen zien en schrijven*

Spreekwb = Van Dale Junior uitdrukkingenboek. Wim Daniels (2001), Utrecht: Van Dale Lexicografie; Amsterdam: Uitgeverij Piramide.

¹ Zie de inleiding voor de precieze literatuurverwijzing.

² De praatboeken van *Van horen en zeggen* zijn opnieuw gedrukt. U kunt deze via **contact** op de website bestellen. Prijs: 15,00 euro per stuk.

Liedje dag een t/m dag vijf

Benodigdheden

- Van horen en zeggen, cd 2, les 19
- Tekstboek, blz. 102

Hoe aan te bieden?

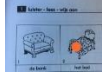
(Doel) 'We zingen vandaag naar het liedje Juf, ik heb over u gedroomd.'³

³ De praatboeken van *Van horen en zeggen* zijn opnieuw gedrukt. U kunt deze via **contact** op de website bestellen. Prijs: 15,00 euro per stuk.

Woordenschat dag een t/m drie

Inhoudswoorden Zelfstandige naamwoorden

Benodigheden

- VHEZ, Praatboek 2, blz. 14-17
 - HZS oef. 1-5
 - Praatboek Van horen en zeggen, blz.50-53
 - BWB blz. 147
- Sticker de afbeeldingen van het-woorden in HZS en het Beeldwoordenboek

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert woorden'

(Instructiezin) 'Luister goed. Ik noem de woorden op

- LK vraagt aan leerling: 'Wijs aan (woord).'
- LK wijst aan en zegt: 'Zeg maar na: (woord)'.

Hoe te oefenen?

- **Tweetal Coach** of **PingPong** (in tweetallen) Leerlingen wijzen om de beurt een afbeelding aan en benoemen die, of beelden een handeling uit en de andere leerlingen benoemen die.
- **RondPraat** (in viertallen) Om de beurt benoemt een leerling een afbeelding en de anderen wijzen het bijbehorende plaatje aan.

Woordenschat–extra

- Bij de woorden uit de oefeningen van *Horen Zien en Schrijven* kunt u eenvoudig een voorzeg- en nazegoefening toevoegen (=stap drie uit de Nt2-didactiek).
(Instructiezin): 'Zeg maar na (woord). '

Woordenschat dag drie t/m dag vijf

Inhoudswoorden en functiewoorden

Benodigdheden

- Prentenboek Max en de Maximonsters
- Woorden in Prenten, deel 2, Max en de Maximonsters, les 1-5

Extra Hoe te oefenen?

Benodigdheden

- platen van het prentenboek
- leerlingen zitten in een kring en hebben allemaal een plaat.

Hoe aan te bieden?

(doel) 'We oefenen woorden.'

(instructiezin:) 'Kijk op je plaat. Zie je een (*boot, boom*)? Dan ga je staan.'

Dan (nieuwe instructiezin:) 'Geef je plaat door.'

- Opnieuw vraagt u: 'Zie je een (*boot, boom*) op je plaat? Ga dan staan.' Eventueel nog een keer hetzelfde woord herhalen en de plaat door laten geven. Dan een ander woord kiezen.
- En: 'Zie je iets (*monster, tanden*) op je plaat? Ga dan staan.' Als er een paar staan, dan de instructiezin: 'Loop naar de lege stoel.' en (dan aan iedereen:) 'Geef nu allemaal de plaat door.' (Zo is er een snelle wisseling van platen.)
- Vervolgens noemt u steeds andere benamingen. U kunt dit verschillende keren herhalen.

Woordenschat dag twee en dag drie

Werkwoorden

Benodigheden

- Praatboek 2⁴, praatplaat VHEZ, blz. 54-55, thema *Fantasie*
- HZS oef. 6-9

Hoe aan te bieden?

- LK wijst de afbeelding op de praatplaat en noemt het werkwoord (max. vijf werkwoorden per keer).

(Doel:) 'Je leert nu werkwoorden '.

(Instructiezin:) 'Kijk goed. Dit heet (werkwoord).'

dromen fantaseren trommelen kijken vliegen vechten
klimmen spoken bliksemen fladderen zweven fonkelen
schijnen trompet spelen

- LK vraagt aan leerling: 'Wijs aan (werkwoord).'
- LK wijst aan en zegt: 'Zeg maar na: (werkwoord).'

Hoe te oefenen?

- **PingPong** (in tweetallen) Leerlingen wijzen om de beurt een handeling aan en benoemen die.
- **Uitbeelden** (in viertallen) Een leerling beeldt een handeling uit: de anderen benoemen die.

⁴ De praatboeken van *Van horen en zeggen* zijn opnieuw gedrukt. U kunt deze via **contact** op de website bestellen. Prijs: 15,00 euro per stuk.

Woordenschat dag vier

Werkwoorden van positie

Benodigheden

- HZS oef. 16 en 18
- bijlage een

Hoe aan te bieden?

(Doel:) 'Je leert nu het verschil in *staan* en *liggen*'.

(Instructiezin:) 'Kijk goed. *Staan* is (u gebaart verticaal) en *liggen* is (u gebaart horizontaal).'

- LK wijst op verschillende posities van voorwerpen in de klas: *staan* (verticaal) en *liggen* (horizontaal): 'De tafel staat in de klas, De planten staan in de vensterbank. De boeken staan in de kast. De boeken liggen op tafel. De schriften liggen op tafel. Nu jullie.'

Hoe te oefenen?

- **RondPraat** (in viertallen) Om de beurt wijzen leerlingen een voorwerp aan en gebruiken hierbij het werkwoord *liggen* of *staan*.
- **TweePraat** (in tweetallen) Om de beurt wijzen de leerlingen iets aan op de bijlage en zeggen de zin met *staan* of *liggen*.

Uit: *Van horen en zeggen*, Werkboek 2, blz. 51

Woordenschat dag vijf

Uitdrukkingen

Benodigdheden

- Spreekwoordenboek

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert uitdrukkingen'

(Instructiezin) 'Je begrijpt dat je deze uitdrukkingen niet letterlijk moet nemen.'

Iemand uit de droom helpen (blz. 92)

De kroon op het werk (blz. 227)

Hoge bomen vangen veel wind (blz. 55)

Iets in je schild voeren (blz. 352)

Woordenschat dag vier

Functiewoord Voorzetsels van richting: *over, uit, naar, langs*
(herhaling)

Benodigdheden

- DBK blz. 68-69, 74-75
- HZS oef. 18, 19, 20, 21

Pragmatiek Dialoog dag een

Benodigdheden

- Van horen en zeggen, Praatboek 2, blz. 50-53
- Van horen en zeggen, cd 2, les 19

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert vandaag iets horen en zeggen.'

(Instructiezin) 'Luister maar.'

① Juf : Komen jullie allemaal in de kring zitten.
Goed aansluiten, jongens, dan kunnen Angelique en Sandra er ook nog bij. [gebaar]
Zo, vandaag wil ik met jullie praten over dromen.
Dromen jullie wel eens?

② Wendy : Juf, ik heb vannacht over u gedroomd!
Juf : Heb je over mij gedroomd?
Wil je daar iets over vertellen?

Wendy : Ja, ik droomde dat ik op school zat.
We waren aan het rekenen.
Onder het rekenen vroeg u me:
Wendy, wil jij voor mij deze brief naar de brievenbus brengen?
Buiten waaide het heel hard!
De brief waaide uit mijn handen in een heel hoge boom! [gebaar]

Maaïke: Dat kan toch niet?

Wendy : Natuurlijk wel, het was toch een droom!

Wendy : Ik klom in de boom.

- ▲ Maar toen ik bijna bij de brief was, waaide hij nog hoger. [gebaar]
- ▲ Ik klom nog hoger, tot de hoogste tak.
Eindelijk had ik de brief.
- ▲ Maar ik was zo hoog geklommen, dat ik niet meer naar beneden durfde.
- ▲ Ik dacht: Wat moet ik doen?
En toen werd ik wakker!

- ③ Juf : Nou zeg, dat was een enge droom!
 Vinoth : Juf, ik heb ook gedroomd. [gebaar]
 Juf : O ja? Waar heb jij over gedroomd?
 Vinoth : Over mijn nieuwe crossfiets.
 Ik hield een wedstrijd met Bart.
- ▲ ④ Bart : En ik ging natuurlijk veel sneller dan jij! [gebaar]
 ▲ Juf : Bart, laat Vinoth even uitpraten.
- Vinoth : Ik hield een wedstrijd met Bart, dwars door de modder.
 Ik slipte, maar ik haalde Bart weer in.
 Ik ging steeds harder.
 Het was heel spannend.
- Bart : En wie was het eerst?
 Vinoth : Ik natuurlijk!
 Bart : Ik geloof er niets van.
 Vinoth : Maar het was toch een droom!
- ⑤ Juf : Dat was een mooie droom, zeg.
 We stoppen even.
 Ik wil graag dat jullie nu allemaal een tekening maken
 over iets dat je gedroomd hebt. [gebaar]

Hoe te oefenen?

- 2x klassikaal laten luisteren met de cd. De zinnen met de kleine ▲ zijn moeilijker. Let op de zinsintonatie.

(Pragmatiek) Dialoog dag twee en dag drie

Benodigheden

- als dag een

Hoe te oefenen?

- spelen van de dialoog
- opnemen op mobiel of tablet/ipad
- samen bekijken, beluisteren en LK corrigeert eventueel: nieuwe opname maken.

Pragmatiek TEKST begrijpen dag twee

'Joker'woorden *je, jij, hij, zij, ze* (enkv.), *ze* (mv.) *haar, zijn, we, hun, ons sprookjes-er*, (introdutie: *een/dat, de*)

Benodigdheden

- HZS oef.11
- ZIS blz. 120 e.v.
- DBK blz. 84-91
- bijlage 2a en 2b

Hoe aan te bieden?

- ZIS blz. 120 e.v.

Let op: nu zijn alleen de jokerwoorden aangegeven en de introductie van een nieuw onderwerp (*een*) en de voortzetting hiervan.

Hoe te oefenen?

- zie ZIS blz. 120 e.v.

kijk op de plaat

Op deze plaat zie je de huiskamer.

Muna ligt op de bank.

Haar boek is op de grond gevallen.

Pakt Muna het boek?

Nee, ze pakt het boek niet.

Weet je waarom niet?

Muna is in slaap gevallen! Zij droomt.

- 1 Muna droomt van een kasteel.
In dat kasteel woont de koning van Waterland.

- 2 De koning heeft een kroon op zijn hoofd.
De koning denkt na.
O..., o..., ik heb geen geld, zucht de koning.
Had ik maar geld.
De koning wordt moe van al het denken.
Hij zit te suffen.

- 3 De koningin staat naast de wieg.
In de wieg zit de kleine prins.
Hij heeft een mooie krul op zijn hoofd.
De kleine prins zuigt op zijn duim.

- 4 Prins Omar heeft een fles met melk gemaakt voor de kleine prins.
Kom je mee naar buiten Omar? zegt prinses Muna.

luister - lees

Ik heb een verrekijker.
We gaan met de verrekijker kijken. Kom mee!
Prins Omar kijkt door de verrekijker.
Hee, wat ziet hij daar, in de verte?

Daar in het veld bij de boom staat de Rode Ridder.
De Rode Ridder heeft een schop.
Hij graaft in de grond.
Wat zoekt de Rode Ridder?
Prins Omar en prinses Muna gaan naar de Ridder
van Waterland.

De Ridder van Waterland is hun vriend.
Wil je ons helpen, Ridder van Waterland?
De Rode Ridder staat op ons veld.
Hij is aan het graven onder de dikke boom.
Wij weten niet wat hij zoekt onder de boom.
Wil jij de Rode Ridder weggagen?

- 5 Prinses Muna, prins Omar en de ridder wandelen heel ver.
Eindelijk komen ze bij de dikke boom.
Er staan paddenstoelen onder de boom.
De Rode Ridder is nog steeds aan het graven.
Wat doe je daar op ons veld? roept prinses Muna.
Ga weg, Rode Ridder, hoepel op.
Ga weg van ons veld.
Schurk, boef...!
Prinses Muna scheldt de Rode Ridder uit.

(Pragmatiek) TEKST vertellen dag vier

Rollenspel ⁵

Benodigheden

- Twee leerlingen die zichzelf spelen en een leerling die ene jonger broertje of zusje speelt.

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je bent ongerust. Hoe zeg je dat?'

(Instructiezin) 'Wat zeg je in de volgende situatie? Jullie zijn vrienden/vriendinnen; jullie zien elkaar op straat en een van jullie heeft zijn /haar broertje of zusje bij zich. Jullie praten wat en dan is opeens je broertje/zusje verdwenen'

- U geeft de leerlingen apart instructie. Tegen de ene leerling: 'Je hebt je moeder beloofd om op je broertje /zusje te passen. Je durft niet naar huis te gaan.' Tegen de andere leerling: 'Jij denkt dat het broertje/zusje groot genoeg is. Die kan zelf wel naar huis komen. Je vindt je vriend(in) maar een bangerik.'

Hoe te oefenen?

- Laat de leerlingen nadenken over wat ze willen vertellen.
- De leerlingen praten met elkaar.
- Als leerkracht luistert u naar de melodie van de zinnen; zie de les zinsintonatie.
- Is het gesprek verstaanbaar?
- Laten ze elkaar uitspreken?

⁵ Gebaseerd op *Van horen en zeggen*, Handleiding, deel 2, blz. 97b

(Pragmatiek) TEKST vertellen dag vijf

Interactie in de kleine kring⁶

Benodigdheden

-

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert iets vertellen.'

(Instructiezin) 'Wat is jouw mooiste droom?'

Of: 'Als jij koning of koningin was, wat zou je dan willen veranderen in Nederland?'

Of: 'Heb je een wens die nooit in vervulling kan gaan?'

Hoe te oefenen?

- Laat de leerlingen nadenken over wat ze willen vertellen.
- De leerlingen praten met elkaar. U bent als gesprekspartner terughoudend.
- Als leerkracht luistert u naar de melodie van de zinnen; zie de les zinsintonatie.
- Is het gesprek verstaanbaar?
- Laten ze elkaar uitspreken?

⁶ Resi Damhuis & Piet Litjens (2003), *Mondelinge communicatie*. Drie werkwijzen voor mondelinge taalontwikkeling. Nijmegen: Expertisecentrum Nederlands.

KLANKEN dag een t/m dag vijf

INTONATIE Vraagzin, mededelende zin, beveelzin

Benodigdheden

- zie dialoog
- ZIS blz. 164 e.v.
- DBK, blz. 97 e.v. en Werkblad voor het oefenen van de uitspraak 4.1

Hoe aan te bieden?

- Zie ZIS blz. 164
- Let speciaal op de omhooggaande vraagzinintonatie.

Vormleer dag twee en dag drie

Vervoeging werkwoorden o.t.t., o.v.t., v.t.t.

Benodigdheden

- ZIS blz. 112 e.v.
- DBK blz. 58-61 (tijd)
- DBK blz. 36-37
- DBK blz. 130 (lijst onregelmatige en sterke werkwoorden, o.v.t.)
- DBK, Werkblad 6
- HZS oef. 24 en 25
- bijlage drie

Hoe aan te bieden?

(doel) 'We oefenen werkwoorden voor *nu*, en voor *toen*.' (later *toen*=*klaar*)

(instructiezin:) 'Luister goed. Hoor je een verschil in de twee zinnen? *Nu bouw ik een toren, gisteren bouwde ik een toren; bouwde is **toen**, bouw is **nu**.*'

. Geef de leerling de dialoog op schrift en onderstreep de werkwoorden.
Laat ze de werkwoorden in de juiste kolom van werkblad 6 zetten.

Hoe te oefenen?

- **TweetalCoach** Om de beurt zoeken de leerlingen het hele werkwoord bij de o.v.t.-vorm (zie ook DBK, blz. 130 e.v.) Is het juist, dan noteren beiden deze op Werkblad 6. Is het niet juist, dan coacht de ene leerling de andere.
- **BeurtGooi** (Vorbereiding: een papieren bal) Om de beurt noemen de leerlingen een werkwoord en zegt er **nu** bij en gooit de bal naar een andere leerling die de o.v.t. vorm geeft. Doet u het eerst voor. 'Ik zeg **bouw = nu**- u gooit de bal naar een andere leerling- *jij zegt dan: bouwde= toen.*' Enzovoort.
- **TafelRondje** per viertal (bijlage vijf) De leerlingen leggen eerst de plaatjes op volgorde. Om de beurt zeggen ze eerst een zin in de **onvoltooid tegenwoordige tijd** en daarna in de **onvoltooid verleden tijd**. Doet u het eerst voor.

Kopieer deze bijlage voor HZS oef. 24 en 25 en laat de leerlingen de blokjes uitknippen en bij dit type oefening in het werkschrift van HZS plakken.

Bijlage 3 nu toen toen=klaar

nu
toen
toen=klaar

nu
toen
toen=klaar

nu
toen
toen=klaar

nu
toen
toen=klaar

nu
toen
toen=klaar

nu
toen
toen=klaar

nu
toen
toen=klaar

nu
toen
toen=klaar

Vormleer dag drie

Bijvoeglijk naamwoord: *trappen van vergelijking*

Benodigdheden

- HZS oef. 22 en 23
- DBK blz. 79-81
- werkblad
- bijlage vier

Hoe aan te bieden?

(Doel:) 'Je leert dingen vergelijken'.

(Instructiezin:) 'Kijk op de plaat (= bijlage) Wie zit nog niet hoog? Wie zit een beetje hoger? Wie zit het hoogst? Wijs maar aan.' Later met *snel*, *sterk* en *lang*)

Hoe te oefenen?

- **RondPraat** (in viertallen) (Voorbereiding: bijlage) Om de beurt stelt een leerling een waarom-vraag: '*Waarom kan hij de vlieger niet pakken?*' Diegene die links van hem/haar zit, antwoordt. Doet u het een keer voor. (Waarom kan hij de bal in het mandje doen? Waarom kan hij de gewichtsbalk optillen?)
- **TweePraat** (in tweetallen) Om de beurt noemden de leerlingen een (bijvoeglijk naamwoord): de ander antwoordt met een vergrotende en overtreffende trap.

Bijlage 4

Uit: *Van horen en zeggen*, Werkboek 2, blz. 50

Vormleer dag drie

Zelfstandig naamwoord, meervoud: -s, -en

Benodigdheden

- Prentenboek Max en de Maximonsters, WIP 2, les 2
- ZIS, blz. 68 DBK blz. 13 e.v.
- afbeeldingen, speelgoed dieren, voorwerpen, minimaal drie dezelfde
- kaartjes met +/ən/ (roze) en -en (zwart): (cd van ZIS)
- kaartjes met +/s/ (roze) en -s (zwart)

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert woorden voor meer dan één.'

(U legt een hoepel op tafel en legt één afbeelding/ speelgoed dier of voorwerp buiten een hoepel. Hetzelfde doet u met andere voorwerpen, die allemaal +/ən/, -en krijgen (bijvoorbeeld *eend* (en)).

(**Let op:** Neemt u een *houten* hoepel voor een neutrale kleur.))

- U zegt nog een keer: 'Dit is één (naam van dier)'. Dan legt u dezelfde voorwerpen in het midden van de hoepel en zegt: 'Dit zijn drie (namen van dieren).'
- (U legt een hoepel op tafel en legt één afbeelding/ speelgoed dier of voorwerp buiten een hoepel. Hetzelfde doet u met andere voorwerpen, die allemaal +/s/ -s , krijgen (bijvoorbeeld *monsters*).
- U zegt nog een keer: 'Dit is één monster'. Dan legt u twee afbeeldingen in het midden van de hoepel en zegt: 'Dit zijn twee monsters.'

Hoe te oefenen?

- Zie ZIS, blz. 72 e.v.
- **TweetalCoach.** Om de beurt wijzen leerlingen een afbeelding aan en benoemen zowel het enkelvoud als het meervoud. Leerling A wijst een afbeelding in het boek en benoemt het: één (*boom*) en wijst op meer (*bomen*): twee bomen. Daarna met andere afbeeldingen die -s krijgen (*monsters*) Is het goed? Dan complimenteert de andere leerling en neemt de beurt.

Vormleer dag vijf

Vervoeging werkwoorden o.t.t., o.v.t.

Benodigdheden

- DBK blz. 58-61 (tijd)
- DBK blz. 36-37
- DBK blz. 130 (lijst onregelmatige en sterke werkwoorden, o.v.t.)
- DBK, Werkblad 6
- WIP 2, Max en de Maximons
- Cd 3, de vereenvoudigde tekst van Max en de maximons
- bijlage vijf

Hoe aan te bieden?

(doel) 'We oefenen werkwoorden voor *nu*, en voor *toen*.' (later *toen=klaar*)

(instructiezin:) 'Luister goed. Hoor je een verschil in de twee zinnen? *Nu bouw ik een toren, gisteren bouwde ik een toren; bouwde is **toen**, bouw is **nu**.*'

. Geef de leerling de tekst van Max op schrift –zie de bijlage.

Laat ze de werkwoorden in de juiste kolom van werkblad 6 zetten.

Hoe te oefenen?

- **TweetalCoach** Om de beurt zoeken de leerlingen het hele werkwoord bij de o.v.t.-vorm (zie ook DBK, blz. 130 e.v.) Is het juist, dan noteren beiden deze op Werkblad 6. Is het niet juist, dan coacht de ene leerling de andere.

Bijlage 5 Oorspronkelijke tekst van *Max en de Maximonsters* met de o.v.t.gemarkeerd

blz. tekst

1(-2) Toen Max zijn wolfspakje **aanhad**, en kattekwaad **uithaalde**

3(-4) en nog meer kattekwaad

5(-6) **riep** zijn moeder 'Je bent een monster!'
en Max **zei** 'Ik vreet je op!'
Toen **moest** hij zonder eten naar bed.

7(-8) Diezelfde avond **groeide** er een bos in de kamer van Max

9(-10) het **groeide** en **groeide**

11(-12) tot de bladeren van de zoldering **hingen**
en de muren de hele wereld **werden**

13(-14) en de zee **kwam** aanrollen met een eigen boot voor Max
en hij **wegzeilde** door nacht en dag

15-16 week uit, week in,
bijna een jaar lang
tot waar de Maximonsters wonen.

17-18 En toen hij **kwam** waar de Maximonsters wonen
stootten zij hun vreselijk gebrul **uit** en **knarsten** met hun
vreselijke tanden
en **rolden** met hun vreselijke ogen en **lieten** hun vreselijke
klauwen zien

19-20 tot Max **riep** 'Koppen dicht!'
en ze **temde** door hen allemaal recht in hun gele ogen te
kijken
zonder zelf één keer met zijn ogen te knipperen,
zodat ze bang **werden** en **zeiden** dat hij de vreselijkste
was
van alle Maximonsters,

21-22 en zij **maakten** hem Koning van de Maximonsters.

'En nu gaan we een wild feest vieren!' **riep** Max.

(23-24)

(25-26)

(27-28)

29-30 'Afgelopen!' **riep** Max en **stuurde** de Maximonsters zonder eten naar bed.

En Max de koning van alle Maximonsters **voelde** zich eenzaam

en **wou** ergens zijn waar iemand veel van hem **hield**, heel veel.

En er **woei** een geur van lekker eten om hem heen, helemaal van de andere kant van de wereld

en Max **had** er geen zin meer in om Koning te zijn van de Maximonsters.

31-32 De Maximonsters **schreeuwden**: 'Ga niet weg! we houden zo van je - je bent om op te eten!'

En Max **zei** 'Nee!'

De Maximonsters stootten hun vreselijke gebrul uit

en **knarsten** met hun vreselijke tanden

en **rolden** met hun vreselijke ogen en **lieten** hun vreselijke klauwen zien.

33(-34) Maar Max **stapte** in zijn eigen bootje en wuifde naar hen en zeilde terug, wel een jaar lang

week in, week uit,

en een hele dag door

35(-36) en de nacht in van zijn eigen kamer waar hij zijn avondeten **vond**

37 en het **was** nog warm.

Zinsbouw dag een

Zinnen maken

Benodigdheden

- DBK, blz. 102, 103
- DBK strookjes
- HZS oef.12

Hoe aan te bieden?

(doel) 'Je leert zinnen maken.'

(instructiezin): 'Maak de oefening, zeg de zin en leg de strookjes onder de zin.'

Hoe te oefenen?

- **TweetalCoach** (in tweetallen) Om de beurt maakt een leerling een zin uit de oefening en legt de zinsdeelstrookjes neer. Is het goed? Dan zegt de leerling: 'goed'. Daarna maakt de andere de nieuwe zin.

Zinsbouw dag twee

Zinnen maken

Benodigdheden

- DBK, blz. 102, 103
- DBK strookjes
- VHEZ, Praatplaat 19

Hoe aan te bieden?

(doel) 'Je maakt zinnen.'

(instructiezin): 'Ik maak een zin met *Wie?* of *Wat?* en *Waar* en *Hoe?*, *Wanneer?*(etc.)'

Hoe te oefenen?

(instructiezin): 'Nu maken jullie een zin.'

- **TweePraat** Om de beurt wijzen de leerlingen op een afbeelding/handeling op de praatplaat 'zeggen' eerst de zin.
- **TweetalCoach** (in tweetallen) Om de beurt wijst een leerling op de afbeelding/handeling op de praatplaat en legt de zinsdeelstrookjes neer en zegt de zin. Is het goed? Dan zegt de andere leerling: 'goed'. Of hij verbetert de leerling. Daarna maakt de andere een nieuwe zin.

de vleermuis **vliegt** door de lucht

het spook **zweeft** naar buiten

Zinsbouw dag drie

Zinnen maken (kwartet)

Benodigdheden

- DBK, blz. 102, 103 e.v.
- DBK strookjes
- zie bijlage zes (aantal malen kopiëren en (laten) uitknippen)

Hoe aan te bieden? Hoe te oefenen?

(doel) 'We spelen het kwartetspel.'

(instructiezin): 'Leg de plaatjes in de juiste volgorde. Je maakt een zin bij elk plaatje. Je zegt de zin en legt de zin met de strookjes.'

- **TafelRondje** (per viertal) Eerst leggen de leerlingen de plaatjes in de juiste volgorde. Daarna zegt een leerling, om de beurt, een zin bij een plaatje en legt de zin met de strookjes.
- Speel daarna het kwartetspel.

Een meisje gaat naar bed.

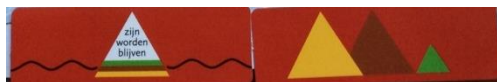
Ze droomt dat ze in het vliegtuig zit

Ze droomt over Turkije.

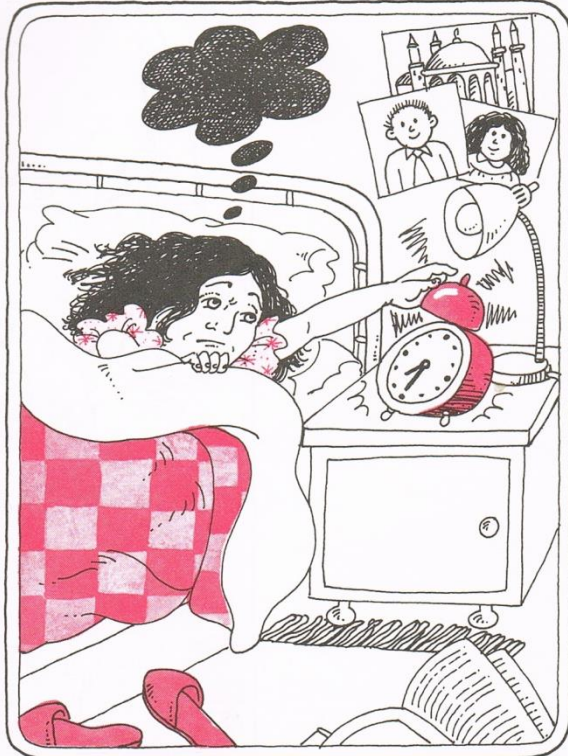
Ze wordt wakker van de wekker.

Of:

met naamwoordelijk gezegde:

Bijlage 6

Uit: Van horen en zeggen, Werkboek 2, blz. 53.

Zinsbouw dag vier en vijf

Zinnen maken (prentenboek)

Benodigheden

- DBK, blz. 102, 103
- DBK strookjes
- Prentenboek *Max en de Maximonsters*

Hoe aan te bieden?

(doel) 'Je maakt zinnen.'

(instructiezin): 'Ik maak een zin met *Wie?* of *Wat?* en *Waar* en *Hoe?*, *Wanneer?*(etc.)'

Hoe te oefenen?

(instructiezin): 'Nu maken jullie een zin.'

- **TweePraat** Om de beurt wijzen de leerlingen op een afbeelding/handeling in het prentenboek en 'zeggen' eerst de zin.
- **TweetalCoach** (in tweetallen) Om de beurt wijst een leerling op de afbeelding/handeling in het prentenboek, legt de zinsdeelstrookjes neer en zegt de zin. Is het goed? Dan zegt de andere leerling: 'goed'. Of hij verbetert de leerling. Daarna maakt de andere een nieuwe zin.

de bomen

groeien

de monsters (of de monsters) rollen met hun ogen